

GROENLINKS

VERENIGING GROENLINKS
UTRECHT

JAARRAPPORT
2015

Postadres Postbus 8008 – 3500 RA Utrecht – Bezoekadres Oudegracht 312 – 3511 PK Utrecht
www.groenlinks.nl – E – info@groenlinks.nl – T 030 2399900 – F 030 2300342

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 15 JUNI 2016

paraaf voor identificatiedoelenden:

INHOUD

RAPPORT	BLZ.
Jaarverslag	
1. Algemeen	2
2. Financiële positie	4
3. Bestuursverslag vanuit financieel economisch perspectief	5
Jaarrekening	
4. Balans per 31 december 2015	14
5. Staat van baten en lasten over 2015	15
6. Kasstroomoverzicht	17
7. Algemene toelichting	18
8. Toelichting op de balans	19
9. Toelichting op de staat van baten en lasten	21
	29

1. ALGEMEEN

De vereniging is opgericht op 11 april 1990 en heeft ten doel:

Het bedrijven van GroenLinkse politiek waarbij in de programma's wordt omschreven wat onder GroenLinkse politiek wordt verstaan.

De vereniging staat ingeschreven bij de kamer van koophandel in de regio Utrecht te Utrecht onder inschrijvingsnummer: 40537112.

In 2015 was het bestuur van de vereniging als volgt samengesteld:

Voorzitter a.i.	Meijer, M.
Bestuurslid P&O	Kleinpaste, G., afgetreden per 1 november 2015
Penningmeester	Wagter, M.
Bestuurslid externe partijontwikkeling	Deul, A.
Bestuurslid interne partijontwikkeling	Goedvolk, P.
Bestuurslid publiciteit en campagnes a.i.	Elshout, R.
Bestuurslid internationaal secretaris a.i.	Vegt, van de M.

Per 12 mei 2015 is afgetreden: Grashoff, R., voorzitter.

Per 1 juni 2015 is afgetreden: Glas, de J., bestuurslid publiciteit en campagnes.

KERNCIJFERS

Aantal leden	21.180	21.201
Gemiddelde bijdrage per lid	€ 82,45	€ 80,00
Aantal donateurs	1.900	1.761
Gemiddelde bijdrage per donateur	€ 49,26	€ 47,71
Aantal fte (32 uur per week) Landelijk Bureau	20,76	19,1
Aantal medewerkers Landelijk Bureau	24	24

2. FINANCIËLE POSITIE

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling.

	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Op korte termijn beschikbaar		
Vlottende activa	273.332	300.498
Liquide middelen	362.315	170.129
	<u>635.646</u>	<u>470.627</u>
Schulden op korte termijn	593.659	893.360
Werkkapitaal	41.987	-422.733
Vastgelegd op lange termijn		
Immateriële vaste activa	111.840	186.038
Materiële vaste activa	1.987.527	2.020.611
	<u>2.141.354</u>	<u>1.783.916</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	2.141.354	1.783.916
De financiering vindt plaats met		
Continuïteitsreserve	625.000	625.000
Bestemmingsreserve	486.615	117.044
Reorganisatievoorziening	51.457	122.898
Verkiezingsvoorziening	567.964	491.248
Voorziening groot onderhoud	81.151	48.559
Hypotheek op het pand aan de Oudegracht 312	329.167	379.167
	<u>2.141.354</u>	<u>1.783.916</u>

Volgens vorenstaande opstelling is het werkkapitaal per 31 december 2015 ten opzichte van 31 december 2014 gestegen met € 464.720,- te weten van - € 422.733,- tot € 41.987,-

Deze mutatie is in de staat van herkomst en besteding van middelen gespecificeerd.

<u>Staat van herkomst en bestedingen</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Herkomst van middelen		
Saldo der baten en lasten boekjaar	369.571	65.254
Afschrijvingen	125.417	131.276
Dotatie reorganisatievoorziening	0	182.045
Dotatie verkiezingsvoorziening	172.197	314.000
Dotatie voorziening groot onderhoud	47.000	47.000
Hypotheek op het pand aan de Oudegracht 312	-50.000	379.167
	<u>664.185</u>	<u>1.118.742</u>
Cashflow	664.185	1.118.742
Besteding der middelen		
Investerings immateriële vaste activa	0	29.451
Investerings materiële vaste activa	18.132	73.397
Onttrekking aan verkiezingsvoorziening	95.481	283.466
Onttrekking aan reorganisatievoorziening	71.443	92.110
Onttrekking aan voorziening groot onderhoud	14.408	45.441
	<u>199.464</u>	<u>523.865</u>

Mutatie werkkapitaal

464.720 - 594.877

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 15 JUNI 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

3. BESTUURSVERSLAG VANUIT FINANCIËEL ECONOMISCH PERSPECTIEF

- *Inleidende*

2015 was voor GroenLinks een jaar voor verder herstel, vernieuwing en de eerste stappen naar groei in politieke relevantie, vitaliteit en ledental. Het motto van 2015 was Boeien, Werven en Binden met de volgende drie hoofddoelen:

1. Het voorbereiden van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en daaruit voortvloeiend de verkiezingen van de Eerste Kamer;
2. Het implementeren van de vernieuwde ledenparticipatie en de interne partijdemocratie;
3. Het werken aan groei van het aantal leden en het aantal sympathisanten.

De eerste opdracht is tot uiting gekomen in het doorzetten van electoraal herstel, zoals ingezet bij de Gemeenteraadsverkiezingen in 2014. GroenLinks heeft bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten op 18 maart 5,3 % van de stemmen behaald, wat zich heeft vertaald naar 4 Eerste Kamerzetels.

Door de wissel van de fractievoorzitter Bram van Ojik naar Jesse Klaver in de Tweede Kamer in mei 2015 veranderde ook de samenstelling van het partijbestuur. Door het vertrek van partijvoorzitter Rik Grashoff naar de Tweede Kamer vond er binnen het bestuur een voorzitterswissel plaats en trad Marjolein Meijer aan als partijvoorzitter a.i. Samen met het eerder aangekondigde vertrek van Jeroen de Glas uit het partijbestuur (per 1 juni) ontstonden er in korte tijd twee vacatures. Met de komst van Mieke van der Vegt en Rogier Elshout per 24 augustus jl. kwam het partijbestuur weer op volle sterkte. Gertjan Kleinpaste is vervroegd afgetreden in het najaar; zijn taken zijn verdeeld over de overige portefeuillehouders.

De wissel van fractievoorzitter zorgde ook voor veranderingen in het activiteitenplan. Door de positieve ontvangst binnen en buiten de partij van de nieuwe fractieleider Jesse Klaver kwam de campagne in een stroomversnelling waardoor extra inspanning op de merkstrategie van GroenLinks noodzakelijk was. In het kader van de ledenparticipatie en interne partijdemocratie was begin 2015 al begonnen met een nieuwe partijbrede discussie met als titel 'Werken in de 21e eeuw'. Na mei 2015 kwamen hier de 'Klimaatgesprekken' en de najaarscampagne omtrent 'Economisme' nog bij. Deze verandering in de inhoudelijke focus maar ook de behoefte om meer mensen aan GroenLinks te binden heeft het Partijbestuur doen besluiten het beleidsplan van 2015 en 2016 tussentijds aan te passen en een aangepast beleidsplan voor 2016 vast te stellen, met een doorkijk naar 2017. Het nieuwe beleidsplan richt zich op het creëren van een sterkere partij door een duidelijke zichtbare campagne te voeren, betere scouting en opleiding te faciliteren en meer mensen aan ons te verbinden. Het hoofddoel hierbij is een goed resultaat bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het klaarmaken van de partij voor de verkiezingen voor de Gemeenteraden in 2018.

In het oude beleidsplan van het partijbestuur lag de focus op ledenwerving en de werving van donateurs. Tot mei 2015 leverden diverse acties weinig resultaat op. In het nieuwe beleidsplan is de focus verschoven naar het activeren en betrekken van leden en het werven van sympathisanten. Het werven van leden zal blijven plaatsvinden in combinatie met campagne- en merkstrategieactiviteiten, maar de nadruk zal liggen op het aantrekken van sympathisanten. Vanaf het aantreden van Jesse Klaver als fractievoorzitter steeg het ledental echter en is er een daling te zien in het aantal opzeggers. Netto is het ledental in 2015 ongeveer gelijk gebleven, doordat het Partijbestuur besloot om van ongeveer 700 leden, die al drie jaar of langer geen contributie meer betaalden, het lidmaatschap te beëindigen. Het aantal leden bedraagt aan het einde van 2015 21.180 leden. Het aantal subsidiabele leden is echter wel gestegen waardoor de Vereniging GroenLinks meer subsidie heeft ontvangen in 2015, en dit werkt ook door in de komende jaren.

Op het gebied van planning en control is in 2015 hard gewerkt en zijn mooie resultaten geboekt. Het conservatief begroten in combinatie met het blijven verbeteren en stroomlijnen van bedrijfsvoeringsprocessen en inning van contributies en afdrachten blijft zijn vruchten afwerpen. Het positief resultaat van 2015 komt voornamelijk door meer inkomsten uit contributies, afdrachten en giften. Hierdoor was er bijvoorbeeld ook financiële ruimte om de afdrachtenregeling aan te passen voor de wethouders van kleinere gemeenten, gebieds- en bestuurscommissiebestuurders die in verhouding veel afdrachten betalen. In de loop van 2015 heeft het Partijbestuur besloten te stoppen met het huidige CRM-systeem en de opdracht gegeven aan de directeur van het Landelijk Bureau om te starten met het vinden van een nieuw systeem dat beter aansluit bij onze eisen. Ook op het gebied van verduurzaming van het pand aan de Oudegracht 312 in Utrecht zijn weer stappen gezet in de vorm van het plaatsen van dubbel glas, extra zonnepanelen op het dak en het plaatsen van Led-verlichting.

2015 stond in het teken van het versterken van de financiële positie en de reserves. De financiële positie van GroenLinks is sterk verbeterd, de continuïteitsreserve en de sociale reserve zijn op het benodigde niveau en er zijn flinke stappen gemaakt om de campagnereserve aan te vullen tot het benodigde niveau. GroenLinks is weer financieel gezond. Het is nu de uitdaging om dit herstel om te zetten in electorale groei en beleid te gaan maken hoe het partijbestuur om wil gaan met het inzetten van extra gelden in de toekomst.

Financiële jaarcyclus

De financiële jaarcyclus bestaat uit drie hoofdthema's. Het begint met begroten, vervolgens bewaken en na afronding van het boekjaar wordt er gerapporteerd door middel van een verslag. In dit bestuurdersverslag kijken we terug op de begroting 2015 om aan de hand daarvan te analyseren wat er in 2015 nu werkelijk gebeurd is. Daarna zal er worden gekeken naar het resultaat van het boekjaar om vervolgens vooruit te blikken naar 2016 en verder.

- ***Effecten, begroting en werkelijkheid***

Het partijbestuur heeft op 26 november 2014 besloten om de begroting vast te stellen die gebaseerd is op een terugval in inkomsten van 163.500 euro en een positief resultaat van 70.000 euro. Van dit positieve resultaat werd 30.000 euro toegevoegd aan de sociale reserve en 40.000 euro aan de campagnereserve. De leiderschapswissel Bram van Ojik/Jesse Klaver in de Tweede Kamer zorgde echter voor een verandering in de focus van de inhoudelijke activiteiten van het partijbestuur. Daarom werd op 16 september 2015 de herziene begroting 2015 vastgesteld met een toewijzing van 20.000 euro aan de sociale reserve. De meest significante verschillen ten opzichte van de begroting 2015 zitten voornamelijk op de volgende drie punten.

Ten eerste is 30.000 euro vrijgemaakt voor activiteiten waarbij leden en sympathisanten van GroenLinks kennis konden maken met de nieuwe fractievoorzitter en zijn ideeën. Er werd een persconferentie op 12 mei 2015 georganiseerd, 4 bijeenkomsten van Jesse Klaver in het land en er werd een nieuw tv-spotje gemaakt.

Ten tweede heeft het partijbestuur besloten een budget van 60.000 euro vrij te maken voor de groeistrategie als vorm van pre-campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Dat resulteerde o.a. in de najaarscampagne omtrent 'Economisme'.

Ten derde heeft het partijbestuur besloten om 64.000 euro extra te reserveren voor het project GAIA: 43.000 euro voor een externe projectleider en 21.000 euro voor doorontwikkeling/reparatie.

Deze ingrepen, en het conservatief begroten op inkomsten, hebben ervoor gezorgd dat het positieve resultaat over 2015 369.571 euro bedraagt. De meer inkomsten komen voornamelijk uit contributies, afdrachten en giften. Daarnaast hebben bepaalde activiteiten minder gekost of staat het budget gereserveerd voor 2016.

Hieronder de posten met de grootste effecten.

Meevallers:

1. Contributies

Er is ca. 90.000,- euro meer contributie ontvangen dan begroot. Dit komt voornamelijk door een hoger gemiddeld contributiebedrag dat de leden betaalden (82,45 i.p.v. 80,00 euro) en het aantal nieuwe leden. In 2015 kreeg GroenLinks ca. 1960 nieuwe leden en hebben ca. 1980 leden opgezegd. Onder de leden die hebben opgezegd zit ook een groep van 700 leden waarvan het lidmaatschap is afgesloten omdat ze al meer dan drie jaar geen contributie hadden betaald.

2. Afdrachten

De grootste financiële meevaller in 2015 betreft de afdrachten door vertegenwoordigers, die ca. 96.000 euro hoger zijn dan begroot. Allereerst hebben alle vertegenwoordigers die nog moesten betalen dat ook voor het grootste gedeelte gedaan binnen het boekjaar. Daarnaast is het inningspercentage enorm hoog in 2015. De begroting wordt opgesteld door rekening te houden met inningspercentages van 85% voor vertegenwoordigers die per periodieke overschrijving of kwartaalfactuur betalen en 95% voor vertegenwoordigers die de afdracht per automatisch incasso voldoen. In 2015 lag dit eerste inningspercentage voor bijna alle groepen vertegenwoordigers op ongeveer 95%.

3. Giften

Er is ca. 38.000 euro meer aan giften ontvangen dan begroot. Het bedrag voor extra bijdragen 2^e halfjaar is verdubbeld ten opzichte van wat was begroot.

4. Wetenschappelijk Bureau

Er vloeit nog 15.000 euro van het positieve resultaat 2014 van het Wetenschappelijk Bureau naar de vereniging GroenLinks. Daarnaast zijn de cijfers over 2015 van het Wetenschappelijk Bureau binnen. Hieruit komt naar voren dat de bestemmingsreserve 'klimaatproject 2015' van 25.000 euro nog niet is gebruikt en dat een deel van het overschot 2015 (ca. 14.500 euro) terugvloeit naar de vereniging GroenLinks. Deze bedragen zijn geen subsidiegelden maar bijdrage van de vereniging GroenLinks die terugvloeien.

5. Kantoorkosten

Door onder andere over te stappen naar nieuwe leveranciers en meer structuur aan te brengen in handelingen, is er flink bezuinigd op de kosten van de posten Telefoonkosten (ca. 3.300 euro), Porto- en verzendkosten (ca. 12.800 euro) en Inningskosten contributies (ca. 4.500 euro). Dit werkt door in 2016.

6. Overige baten

Deze overige baten bestaan voornamelijk uit extra inkomsten van fractie-assistenten vanwege het verhogen van de administratiekosten. De fractie-assistenten staan op de payroll van de Vereniging GroenLinks en de kosten van het salarisbureau, de overige administratiekosten en de reservering voor het sociaal fonds worden gefactureerd aan de fractie.

Op diverse posten zijn er onderschrijdingen te zien. Dit heeft voornamelijk te maken met lagere kosten van activiteiten, over te stappen naar nieuwe leveranciers, meer structuur aan te brengen in handelingen en het uitvoeren van minder activiteiten zoals bij de GL Academie.

7. Onderhoudskosten

Niet alle plannen voor klein, intern onderhoud aan het pand zijn in 2015 uitgevoerd. Hierdoor is er nog

dubois + co
REGISTERED ACCOUNTANTS

Amsterdam, 15 JUNI 2016

paraaf voor identificatiedoelinden:

een bedrag van ca. 16.000 euro over waarvoor een bestemmingsreserve is gevormd onder Projecten bedrijfsvoering.

Tegenvallers:

1. Personeelskosten.

De vereniging GroenLinks is per 1-1-2015 met de pensioenverzekering overgestapt naar Nationale Nederlanden. Concordia De Keijzer heeft GroenLinks hierbij geadviseerd. In eerste instantie werd gedacht dat deze kosten weggestreeppt konden worden tegen een mogelijke onderschrijding van de pensioenlasten. Helaas is dit niet gebleken en moeten de kosten voor dit advies (11.000 euro) worden gezien als extra uitgaven die niet waren begroot.

Er is een extra kostenpost van 21.500 euro toegevoegd aan de personeelskosten: Pensioenlasten voorgaand boekjaar. Verschillende kosten van DeltaLloyd, de vorige pensioenverzekeraar, werden achteraf in rekening gebracht. Dit is niet het geval bij onze nieuwe pensioenverzekeraar Nationale Nederlanden, waarin alle kosten in het jaar waarop het betrekking heeft in rekening worden gebracht. 2015 is het jaar dat deze eenmalige incidentele last genomen moet worden.

2. Campagnes

Binnen de post campagnes is er voor 38.700 euro meer aan promotiemateriaal aangeschaft dan begroot (in totaal 48.700 euro). Aan de inkomstenkant onder de baten staat de opbrengst van de verkoop van het promotiemateriaal ca. 30.500. Per saldo betekent dit ca. 18.000 euro aan kosten. Dit komt voornamelijk omdat de bedrijfsvoering van de webwinkel over het jaar heen loopt waardoor er bulk aankopen worden gedaan voor meerdere jaren, ook om de kosten laag te houden. Dit kan dus een meevaller opleveren in 2016.

- ***Bestemming resultaat/onttrekking en toevoegingen aan bestemmingsreserves en continuïteitsreserve***

Statutair is bepaald dat het bestuur van onze vereniging het resultaat over een jaar een bestemming geeft. Daarnaast worden bepaalde kosten die ten laste van een bestemmingsreserve komen aan het eind van het jaar aan deze bestemming onttrokken omdat ze in dat jaar feitelijk zijn uitgegeven. Voor 2015 was voorzien dat we 64.500 euro aan kosten zouden betalen vanuit de campagnereserve aan merkstrategie en budgetoverheveling vanuit 2014 aan CRM implementatie- en doorontwikkeling GAIA en intern onderhoud aan het pand van GroenLinks. Dat betekent dat we in 2015 in feite ca. 434.071 (369.571 + 64.500) euro over hebben gehouden waarvan we al 20.000 euro expliciet hadden toegewezen aan de sociale reserve. In totaal is 434.071 euro toegevoegd aan de bestemmingsreserves.

1. Geplande dotatie sociale reserve	20.000 euro
2. Overheveling budget 2015 naar 2016	86.500 euro
3. Nieuwe voorstellen	327.571 euro
Totaal	434.071 euro

Hieronder volgt een toelichting bij de niet geplande posten boven de 10.000 euro.

1. Overheveling budget 2015 naar 2016

Overheveling budget 2015 naar 2016	€
1. Project CRM	42.500
2. Activiteiten merkstrategie	30.000
3. Evaluatie reorganisatie	3.500

Amsterdam, 15 JUNI 2016
paraaf voor identificatie doeleinden:

4. Referendumtool	11.500
5. Nieuwe amendementenmodule	4.000
Totaal	86.500

Hieronder volgt een toelichting bij de niet geplande posten boven de 10.000 euro.

Punt 1 Project CRM

Doordat er in 2015 de beslissing is genomen om te stoppen met het project GAIA en alleen nog fase 1 af te ronden (waar nodig), is er 42.500 euro minder uitgegeven aan het project CRM. Dit geld staat gereserveerd voor het nieuwe project CRM in 2016.

Punt 2 Activiteiten merkstrategie/ najaarscampagne

Door strategisch en kritisch te kijken naar waar GroenLinks haar beperkte campagnebudget inzet, heeft het campagneteam nog 25.000 euro over uit de voor- en najaarscampagne 2015. Het Partijbestuur heeft in januari 2016 besloten dit geld toe te wijzen aan het budget voor activiteiten merkstrategie 2016.

Punt 4 Referendumtool kandidatenlijst

In oktober 2015 is door het Partijbestuur besloten om de opdracht te verstrekken voor de bouw van de referendumtool voor de vaststelling van kandidatenlijsten en de uitgave (11.500 euro) te doen in 2015 omdat op basis van de herfstrapportage hier financieel ruimte voor was. De referendumtool wordt echter pas in 2016 in gebruik genomen waardoor de kosten ook pas in 2016 worden genomen.

1. Nieuwe voorstellen

Nieuwe voorstellen	€
1. Extra toewijzing aan de flexibele schil	50.000
2. Toewijzing flexibele schil volgend beleid	13.125
3. Extra dotatie campagnereserve	104.125
4. Extra toewijzing aan de campagne (personeelskosten)	50.000
5. Extra dotatie sociale reserve	20.000
6. Extra toewijzing project CRM	20.000
7. Extra toewijzing referendumtool	2.500
8. Scouting	10.000
9. Diversiteitsbeleid	5.000
10. Extra toewijzing opleidingsbudget	10.000
11. Database vrijwilligers	3.000
12. Extra toewijzing budget relatiebeheer	4.375
13. Extra toewijzing aan campagne TK-verkiezingen	19.324
14. Intern onderhoud	16.122
Totaal	327.571

Hieronder volgt een toelichting bij de niet geplande posten boven de 10.000 euro.

Punt 1. Extra toewijzing aan de flexibele schil

Medio 2015 heeft het partijbestuur de visie op het Landelijk Bureau als kern-en-schilorganisatie vastgesteld. Deze gaat uit van een compacte basisbezetting voor de verenigingsactiviteiten in 'Schil 1', en het mee laten ademen van de formatie in piekperioden – bijvoorbeeld tijdens campagnes – door de inzet van inhuurkrachten, vrijwilligers, en extra uren van medewerkers, als dat uit kwalitatief en kwantitatief oogpunt gewenst is. Het positieve resultaat van 2015 biedt de kans om, in de lijn van het beleidsplan van het partijbestuur, de voorbereiding van deelname aan de verkiezingen van de Tweede Kamer een extra kwaliteitsimpuls te geven, en eventuele personele effecten daarvan op te vangen.

Punt 2 Toewijzing flexibele schil volgend beleid

Bij het vaststellen van de begroting voor 2016 heeft het Partijbestuur ook het nieuwe rekenmodel voor de flexibele schil goedgekeurd. Een rekenmodel dat meebeweegt met de financiële mogelijkheden van de vereniging

- Bij inkomsten uit contributie, afdrachten en subsidies tot een bedrag van in totaal 3 miljoen euro is 20.000 euro beschikbaar voor de flexibele schil.
- Van de meer-inkomsten t.o.v. van de begroting boven de 3 miljoen euro wordt 5 procent toegevoegd aan de flexibele schil.

5 % (ca.13.000 euro) zal dus worden toegevoegd aan de flexibele schil.

Punt 3 Extra dotatie campagnereserve

In september 2015 is door het Partijbestuur het volgende rekenmodel besloten voor de campagnereserve: minimaal 200.000 euro in de campagnereserve op te bouwen met een jaarlijkse toevoeging van 50.000 euro.

De stand van de campagnereserve is per 31-12-2014 61.044 euro. Door een extra dotatie van 70.000 euro te doen in 2015 aan de campagnereserve, wordt er een goed begin gemaakt om deze reserve op het benodigde niveau te brengen.

In augustus 2015 is door het partijbestuur besloten om het bedrag voor campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen te houden op 310.750 euro ondanks dat de verkiezingsvoorziening hiervoor niet toereikend is. Daarom is er besloten om ca. 34.000 euro via de campagnereserve toe te wijzen aan de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen.

Punt 4 Extra toewijzing campagne (personeelskosten)

In maart 2016 heeft het Partijbestuur besloten om 50.000 euro van het positief resultaat 2015 alvast toe te wijzen aan de campagne om knelpunten op het gebied van personeel op te lossen. Het geld zal worden besteed aan een tijdelijk extra medior projectleider en een tijdelijke urenuitbreiding van een huidige medior projectleider.

Punt 5 Extra dotatie sociale reserve

De benodigde hoogte van de sociale reserve per 2015 komt uit op 80.000 euro. De stand van de sociale reserve per 31-12-2015 is 40.000 euro. Door een extra dotatie van 20.000 euro te doen in 2015 aan de sociale reserve en conform de begroting 2016 20.000 te doteren, komt de sociale reserve per 31-12-2016 op het gewenste niveau.

Punt 6 Extra toewijzing aan project CRM

In de huidige projectbegroting van het CRM was nog geen potje onvoorzien opgenomen. Het is verstandig om 10% van de investeringskosten (20.000 euro, aanschaf, implementatie en personeel) als potje onvoorzien op te nemen in de projectbegroting.

Punt 13 Extra toewijzing campagne TK-verkiezingen

In januari 2015 heeft het partijbestuur besloten om 20.000 euro van het budget voor campagne te bestemmen voor psychologische tests of assessments als onderdeel van de kandidatenprocedure Tweede Kamerverkiezingen. In dit memo wordt voorgesteld om ca. 19.000 euro aan de campagne toe te wijzen om budget voor campagne weer grotendeels aan te vullen.

Punt 14 Intern onderhoud

Zie ook de toelichting onder onderhoudskosten.

Voor een compleet overzicht van alle reserves en voorzieningen zie pagina's 23 t/m 25.

• **Begroting 2016**

De begroting voor 2016, gebaseerd op meer-inkomsten van 63.000 euro, sluit af met een positief resultaat van 70.000 euro. Het doel van het partijbestuur in 2016/2017 is het zó inzetten van middelen dat wordt bijgedragen aan een zo groot mogelijke zetelwinst bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Het partijbestuur wil bovenstaand doel bereiken door in te zetten op het creëren van een sterkere partij, met name via de volgende subdoelen:

- Actieve en betrokken leden en sympathisanten
- Goede scouting van en scholing voor politici en vrijwilligers
- Een sterke partijbrede campagneorganisatie en heldere communicatie

De begroting voor 2016 ondersteunt deze subdoelen.

Daarnaast is er meer ruimte voor flexibiliteit in de begroting gebracht door aan de projectenkant voor brede thema's te kiezen, en niet alle budgetten direct toe te wijzen aan separate projecten. Hierdoor ontstaat de vrijheid om binnen de projectenkant in te spelen op de actualiteit en beleidskeuzes van het partijbestuur. Dit voorkomt ook het relatief snel moeten overgaan tot herzien van de begroting.

	Begroting 2016 €	Begroting 2015 €
TOTAAL KOSTEN A+B	3.357.000	3.408.500
TOTAAL INKOMSTEN	(3.427.000)	(3.364.000)
RESULTAAT	(70.000)	44.500
A. Projectkosten	204.500	356.000
PROJECTEN 2015:	-	109.500
BEDRIJFSVOERING:	Subtotaal	42.000
CRM	10.000	95.000
Structurering vrijwilligersbeleid	19.000	5.000
Overige bedrijfsvoeringsprojecten	13.000	-
PARTIJ:	Subtotaal	120.000
Congres	110.000	85.000
Themadebatten	10.000	16.500
CAMPAGNE:	Subtotaal	42.500
Werving leden en sympathisanten	15.000	-
Merkstrategie	10.500	45.000
Overige campagne-activiteiten	17.000	-
B. Kosten reguliere begroting	3.152.500	3.052.500
40 Personeelskosten	1.374.000	1.311.500
41 Huisvestingskosten	115.000	127.000
42 Kantoorkosten	384.500	386.000
43 Vereniging	23.000	25.500
45 Bestuur	115.500	100.000
46 Communicatie	54.500	45.500
47 Bijdragen partijorganisatie	1.014.000	981.000
48 Kiezers en campagne	29.000	42.500
49 Politiek personeelsbeleid	43.000	33.500
C. Inkomsten	(3.427.000)	(3.364.000)
80 Contributies	(1.691.000)	(1.656.000)
81 Afdrachten	(900.000)	(910.000)
82 Subsidies	(699.000)	(691.000)
83 Rente en overige baten	(42.000)	(37.000)
87 Ink uit training, subs vorming en scholing	(15.000)	(15.000)
88 Giften, voor- en najaarsronde	(80.000)	(55.000)
RESULTAAT	(70.000)	44.500

dubois+co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 15 JUNI 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

- **Vooruitblik**

De financiële positie van GroenLinks is sterk verbeterd en de reserves zijn versterkt. Het strakke financiële beleid en conservatief begroten werpt nog steeds zijn vruchten af. Daarnaast geven de goede peilingen voor de Tweede Kamerverkiezingen alle reden voor optimisme. Tegelijkertijd heeft het partijbestuur tot betere verkiezingsresultaten zijn geboekt te maken met een situatie van beperkte middelen. Het is daarom noodzakelijk om keuzes te maken en de beperkte middelen zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.

Eén van deze keuzes is het verschuiven van de focus naar het werven van sympathisanten en het activeren van leden. Vanaf mei 2015 zien we voor het eerst sinds 2012 weer een netto groei in het aantal leden. Meer mensen worden lid van GroenLinks, minder leden zeggen op. In 2016 zal het werven van nieuwe leden vooral worden gekoppeld aan campagne- en merkstrategieactiviteiten. De nadruk zal echter liggen op het aantrekken van sympathisanten. Sympathisanten kunnen een belangrijke rol spelen bij het verder verspreiden van de standpunten van GroenLinks of bij bepaalde acties of activiteiten. Ook hoopt het partijbestuur sympathisanten te verleiden tot het financieel steunen van GroenLinks en mogelijk tot een lidmaatschap.

Daarnaast laten het grote positieve resultaat over 2015 en de goede peilingen voor de Tweede Kamerverkiezingen de noodzaak zien om na te denken hoe GroenLinks de komende jaren wil omgaan met extra geld en hoe dit in te zetten. Dit beleid zal worden uitgewerkt in 2016.

Voor het partijbestuur van GroenLinks

Marieke Wagter, penningmeester 15 juni 2016

JAARREKENING 2015

4. BALANS PER
(NA RESULTAAT)

	31-12-2015		31-12-2014	
ACTIVA	€		€	
VASTE ACTIVA				
<i>IMMATERIELE VASTE ACTIVA</i>				
Software	<u>111.840</u>	111.840	186.038	186.038
<i>MATERIELE VASTE ACTIVA</i>				
Gebouwen en terreinen	1.917.706		1.945.634	
Inventaris	916		3.123	
Automatisering	11.087		20.589	
Overige materiele vaste activa	<u>57.818</u>		<u>51.268</u>	
		<u>1.987.526</u>		<u>2.020.614</u>
SOM DER VASTE ACTIVA		2.099.367		2.206.652
VLOTTENDE ACTIVA				
<i>VORDERINGEN</i>				
Debiteuren	74.304		53.368	
Overige vorderingen en overlopende activa	<u>199.027</u>		<u>247.130</u>	
		273.332		300.498
<i>LIQUIDE MIDDELEN</i>		<u>362.315</u>		<u>170.129</u>
SOM DER VLOTTENDE ACTIVA		635.646		470.627
TOTAAL		<u>2.735.013</u>		<u>2.677.279</u>

**31 DECEMBER
BESTEMMING)**

PASSIVA	31-12-2015		31-12-2014	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Continuïteitsreserve		625.000		625.000
Bestemmingsreserves		<u>486.615</u>		<u>117.044</u>
			1.111.615	742.044
VOORZIENINGEN				
Voorzieningen		<u>700.572</u>		<u>662.707</u>
			700.572	662.707
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Hypothecaire lening		<u>329.167</u>		<u>379.167</u>
			329.167	379.167
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN				
Schulden aan banken		50.000		243.327
Crediteuren		34.986		137.006
Belastingen en premies sociale verzekeringen		54.852		86.535
Overige schulden en overlopende passiva		<u>453.821</u>		<u>426.490</u>
			593.659	893.360
TOTAAL				
		<u>2.735.013</u>		<u>2.677.279</u>

5. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2015	2015 Begroting	2014
	€	€	€
BATEN			
Contributie	1.746.669	1.656.000	1.705.337
Afdrachten	1.006.433	910.000	1.064.445
Subsidie BZK	850.198	691.000	850.649
Giften	93.601	55.000	63.147
Opbrengst GroenLinks magazine	0	0	5.360
Trainingen en cursussen	7.324	15.000	12.614
Overige baten (o.a. bestellingen)	46.491	27.000	39.795
Promotiematerialen	30.525	10.000	58.428
Som der baten	3.781.241	3.364.000	3.799.775
LASTEN			
Personeelskosten	1.351.712	1.316.500	1.307.047
Huisvestingskosten	110.926	127.000	142.279
Kantoorkosten	307.575	341.500	363.608
Activiteiten Bureau	138.362	116.000	185.739
Partijbestuur kosten	60.618	66.500	54.391
Kosten GroenLinks magazine	0	0	52.584
Werkzaamheden door derden	45.926	43.000	55.396
Bijdragen aan werkgroepen	6.371	10.000	4.570
Bijdragen aan afdelingen	444.635	424.000	452.904
Bijdragen en subsidies	548.778	291.000	624.671
Diverse projecten	566.961	670.000	667.947
Doorbelaste kosten aan WB/SDS	-191.754	-27.000	-211.648
Diverse baten en lasten	2.476	0	5.339
Som der lasten	3.392.586	3.378.500	3.704.827
FINANCIELE BATEN EN LASTEN			
Financiële baten en lasten	19.084	30.000	29.694
	19.084	30.000	29.694
Resultaat voor verdeling	369.571	44.500	65.254
Resultaatbestemming:			
Van bestemmingsreserves:	-64.500	-64.500	0
Naar bestemmingsreserves:	434.071	20.000	61.254
Naar continueitsreserve :	0	0	4.000
	369.571	44.500	65.254

In de opgenomen begroting 2015 is sprake van verschuivingen in de kosten.

6. KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht GroenLinks 2015 indirecte methode

	2015	2014
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Bedrijfsresultaat	369.879	65.254
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	125.417	131.276
Mutaties voorzieningen	37.557	122.030
	162.974	253.306
Veranderingen in Werkkapitaal		
Vorraden	0	0
Vorderingen	6.685	-9.390
Kortlopende schulden	-85.892	-21.318
	-79.207	-30.708
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	453.646	287.852
Kasstroom uit operationele activiteiten	453.646	287.852
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investeringen in materiele vaste activa	-18.132	-73.397
Desinvesteringen in materiele vaste activa		
Investeringen in immateriële vaste activa	0	-29.451
Desinvesteringen in immateriële vaste activa		
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-18.132	-102.848
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Ontvangsten uit langlopende schulden		450.000
Aflossing langlopende schulden	-50.000	-70.833
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-50.000	379.167
<u>Mutatie geldmiddelen</u>	385.514	564.171
Toelichting op de geldmiddelen		
stand per 1 januari	-73.198	-637.369
mutatie geldmiddelen	385.513	564.171
stand per 31 december	312.315	-73.198
Liquide middelen verantwoord in de jaarrekening :		
Schulden aan banken (hypotheclair krediet)	-50.000	-243.327
Liquide middelen	362.315	170.129
	312.315	-73.198

7. ALGEMENE TOELICHTING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Voor de aansluiting met de vergelijkende cijfers 2014 zijn enkele posten in de begroting 2015 op andere wijze gerubriceerd. Aanpassing van de begroting 2015 is van toepassing op de salariskosten en de projecten.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op de aanschafwaarde, respectievelijk de voortbrengingskosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de aanschafwaarde, respectievelijk de voortbrengingskosten, verminderd met de lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, rekening houdend met het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De verkiezingsvoorziening is voor de gelijkmatige verdeling van de lasten voor verkiezingen en wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd en gegeven de doorlooptijd gewaardeerd tegen nominale waarde. De kosten die met de verkiezingen samenhangen worden, op basis van vooraf door het Partijbestuur goedgekeurde begroting, ten laste van deze voorziening gebracht.

De aankoop van het pand aan de Oudegracht 312 in 2012 brengt een onderhoudsverplichting met zich mee. De voorziening groot onderhoud is voor de gelijkmatige verdeling van de lasten voor groot onderhoud van het hoofdkantoor te Utrecht en wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor de komende 15 jaar. De verwachte kosten zijn bepaald op basis van een meer-jaren onderhoudsplan opgesteld in 2013 door een extern deskundig bureau over de periode 2013-2027. De voorziening wordt lineair opgebouwd en is gewaardeerd op contante waarde. De kosten die met het groot onderhoud samenhangen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

De reorganisatievoorziening heeft betrekking op kosten in verband met de reorganisatie van activiteiten en is gevormd voor die groep medewerkers waarvoor een feitelijke of juridische verplichting is ontstaan. De omvang van de voorziening en de hoogte van dotatie wordt berekend op basis van gemaakte individuele afspraken op grond van het sociaal plan en een inschatting van de overige kosten.

Schulden

Op 27 juni 2014 heeft de Vereniging GroenLinks een kredietovereenkomst gesloten met Triodos Bank N.V.. Deze kredietovereenkomst bestaat uit twee onderdelen. Een vaste lening en een rekening-courant faciliteit. De verstrekte zekerheid door de Vereniging GroenLinks aan Triodos Bank is een hypothecaire inschrijving op Oudegracht 312 te (3511 PK) Utrecht, kadastraal bekend bij de gemeente Utrecht als sectie C nummer 75 ad 1.100.000,- euro vermeerderd met 37,5% voor rente en kosten.

Het hypothecair krediet betreft een vaste lening met een hoofdsom van 450.000,- euro. De looptijd van de vaste lening is 9 jaar. De eerste aflossingsdatum is 1 augustus 2014 en de laatste aflossingsdatum is 1 juli 2023. De aflossing geschiedt in 108 termijnen van 4.166,67 euro per maand. Het rentepercentage is 3,87% op jaarbasis gedurende de rentevaste periode die loopt tot 1 juli 2023.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 15 JUNI 2016

paraaf voor identificatiedoeleinden:

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Baten

De contributie, giften en afdrachten worden op kasbasis in het financiële verslag verantwoord. Voor deze posten is dan ook geen post "debiteuren" opgenomen. Voor het overige worden de baten zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarin deze ontstaan zijn.

Lasten

De lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgende de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Ontvangen interest en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Resultaat

Het Partijbestuur geeft, conform de statuten, aan hoe het resultaat verwerkt moet worden.

Afdelingen

De activa en passiva, alsmede de baten en lasten van de lokale afdelingen zijn niet verwerkt in de jaarrekening van het landelijk bureau. Alleen de jaarlijkse bijdrage aan de afdelingen wordt als kosten/last meegenomen in de jaarrekening. Dit betekent dat de jaarrekening geen compleet beeld geeft van de gehele vereniging.

De afdelingen in het land bezitten geen rechtspersoonlijkheid. Het risico bestaat dat de afdelingen verplichtingen aangaan, waarvoor GroenLinks verantwoordelijkheid draagt. Dit wordt beschouwd als een aanvaardbaar risico, mede omdat debetstanden niet zijn toegestaan.

Doorbelastingen

Vanaf 2008 worden de doorbelaste kosten naar het Wetenschappelijk Bureau berekend aan de hand van het aantal fte's per 1 januari van het boekjaar, conform de afgesloten kostenpoolingsovereenkomst.

Verbonden partijen

De Vereniging GroenLinks heeft als verbonden partijen de Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks en Vereniging Dwars, de GroenLinkse jongerenorganisatie. Beide verbonden partijen hebben een eigen inschrijving bij de kamer van koophandel.

De Vereniging GroenLinks stort de subsidie van Binnenlandse Zaken die zij voor de verbonden partijen ontvangt op basis van de Wet Financiering Politieke Partijen aan zowel de Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks als Vereniging Dwars door.

Tevens verstrekt de Vereniging GroenLinks aan genoemde verbonden partijen een extra financiële bijdrage.

Daarnaast belast Vereniging GroenLinks op basis van een kostenpoolingsovereenkomst kosten door aan het Wetenschappelijk Bureau, zie boven onder "Doorbelastingen".

8. TOELICHTING OP DE BALANS

VASTE ACTIVA

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Software
	€
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafwaarde	362.283
Cumulatieve afschrijving	<u>176.245</u>
Boekwaarde	186.038
Mutaties in boekjaar	
Investerings	0
Desinvestering/volledig afgeschreven	0
Afschrijving desinvesteringen (vrijval)	0
Afschrijvingen	74.198
Stand per 31 december 2015	
Aanschafwaarde	362.283
Cumulatieve afschrijvingen	<u>250.443</u>
Boekwaarde	<u>111.840</u>
Afschrijvingspercentage	<u>%</u>
Website	25%
Personeels- en informatiesysteem	25%
Referendumtool	25%
CRM-systeem	20%

MATERIELE VASTE ACTIVA

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Inventaris	Automatisering	Zonnepanelen	Isolatieglas
	€					
Stand per 1 januari 2015						
Aanschafwaarde	2.402.300	2.036.400	107.222	201.713	18.271	38.693
Cumulatieve afschrijving	<u>-381.685</u>	<u>-90.766</u>	<u>-104.099</u>	<u>-181.124</u>	<u>-1.827</u>	<u>-3.869</u>
Boekwaarde	2.020.614	1.945.634	3.123	20.589	16.444	34.824
Mutaties in boekjaar						
Investerings	18.132	0	806	4.435	12.891	0
Desinvestering	0	0	0	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	<u>-51.219</u>	<u>-27.928</u>	<u>-3.013</u>	<u>-13.937</u>	<u>-2.472</u>	<u>-3.869</u>
Stand per 31 december 2015						
Aanschafwaarde	2.420.431	2.036.400	108.028	206.148	31.162	38.693
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-432.904</u>	<u>-118.694</u>	<u>-107.112</u>	<u>-195.061</u>	<u>-4.299</u>	<u>-7.738</u>
Boekwaarde	1.987.527	1.917.706	916	11.087	26.863	30.955

Afschrijvingspercentage	%
Gebouwen en terreinen	2%
Zonnepanelen	10%
Isolatieglas	10%
Inventaris	25 %
Automatisering	25-33%
Telefooncentrale	50%

Eind september 2011 is door de Vereniging GroenLinks het pand waar het Landelijk Bureau is gevestigd, Oudegracht 312 te Utrecht, gekocht. De afschrijving vindt plaats gedurende 50 jaar. Er wordt rekening gehouden met een restwaarde van de grond De WOZ-waarde bedroeg op peildatum 1 januari 2015 € 1.609.000.

VLOTTENDE ACTIVA

VORDERINGEN

Debiteuren	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Stand conform administratie per 31 december	74.304	53.368
Voorziening dubieuze debiteuren	0	0
Totaal	74.304	53.368

Bovengenoemde debiteuren betreffen voornamelijk vorderingen op fracties inzake verrekening van lonen van fractieassistenten.

Overige vorderingen en overlopende activa	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Nog te ontvangen subsidie ministerie	177.571	182.832
Nog te ontvangen rente	563	0
Waarborgsommen	5.795	5.795
Vooruitbetaalde bedragen	12.454	23.344
Pensioenen	0	18.170
Overige vorderingen	2.644	16.989
Totaal	199.027	247.130

LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
ING; rekeningen-courant	10.927	26.058
Triodos; rekening-courant	350.239	142.539
ING; spaarrekeningen	149	148
Kas/kruisposten	1.000	1.383
Totaal	362.315	170.129

Bovengenoemde liquide middelen zijn vrij opneembaar.

EIGEN VERMOGEN

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Continuïteitsreserve	625.000	625.000
Bestemmingsreserves	486.615	117.044
Saldo per 31 december	1.111.615	742.044

	2015	2014
	€	€
Saldo per 1 januari	625.000	621.000
Toevoeging resultaat 2015	0	4.000
Stand per 31 december	625.000	625.000

In de berekening van de continuïteitsreserve wordt rekening gehouden met een tweetal componenten: het hebben van een pand in eigendom en de verwachte salariskosten. Voor het component "pand in eigendom" wordt gerekend met de huidige WOZ-waarde en de verwachte WOZ-waarden, waarbij de verwachting is dat deze niet sterk zullen muteren de komende jaren.

Aan de hand van deze berekening moet de hoogte 646.000 euro zijn per 31 december 2015.

De berekening wordt ieder jaar opnieuw gemaakt. Aanpassing van de continuïteitsreserve vindt plaats als de uitkomst van de berekening meer dan 50.000,- euro afwijkt. De reserve stond per 31 december 2014 op 625.000,- euro. De afwijking is minder dan 50.000,- euro, daarom wordt er geen aanpassing gedaan.

Bestemmingsreserves	Stand per	Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-15	Lasten	Vrijval		31-12-2015
	€	€	€	€	€
Sociale reserve	20.000	0	0	40.000	60.000
Campagnereserve	61.044	28.500	0	104.125	136.669
Overige bestemmingsreserves:					
Projecten Bedrijfsvoering	36.000	36.000	0	180.622	180.622
Projecten Partij	0	0	0	15.000	15.000
Projecten Campagne	0	0	0	94.324	94.324
Totaal	117.044	64.500	0	434.071	486.615

Bestemmingsreserves

Een uitgebreide toelichting op de bestemmingsreserves wordt gegeven in het Bestuursverslag op pagina 8.

Sociale reserve

Het doel van de sociale reserve is om aan de plicht van uitbetaling van de noodzakelijke transitievergoedingen bij reorganisaties of arbeidsconflicten te kunnen voldoen. De reservering wordt opgebouwd voor zowel medewerkers van de Vereniging GroenLinks als medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau de Helling. De omvang van de sociale reserve wordt berekend aan de hand van de optelsom van de hoogste te betalen transitievergoeding per balansdatum en de laagste transitievergoeding.

Hiermee komt de benodigde grootte van de sociale reserve per 2015 uit op 80.000,- euro.

De sociale reserve staat per 31 december 2015 op 60.000,- euro en is nog niet op het vereiste niveau. De opbouw zal plaatsvinden aan de hand van een dotatieschema. In 2015 is 40.000,- euro toegevoegd. In 2016 wordt 20.000 euro toegevoegd aan de sociale reserve. Deze reserve komt daarmee per 31-12-2016 op het gewenste niveau.

Campagnereserve

Vanaf 2014 wordt er een campagnereserve gevormd om extra kosten van tussentijdse verkiezingen te kunnen dekken.

Overige bestemmingsreserves

Zie het Bestuursverslag, pagina 8, voor een uitgebreide toelichting.

VOORZIENINGEN

Verkiezingsvoorziening	Stand per	Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-15	Uitgaven	Vrijval		31-12-15
	€	€	€	€	€
PS-verkiezingen	53.196	85.276	420	32.500	0
Gemeenteraadsverkiezingen	0	0	0	40.000	40.000
EP-verkiezingen	0	0	0	44.000	44.000
Tweede Kamerverkiezingen	438.052	9.785	0	55.697	483.964
Totaal	491.248	95.061	420	172.197	567.964

De verkiezingsvoorziening wordt opgebouwd volgens een dotatie- en onttrekkingsschema, rekening houdend met periodiciteit van de betreffende verkiezing, te weten de Provinciale Statenverkiezingen, de Gemeenteraadsverkiezingen, Tweede Kamerverkiezingen en de verkiezing voor het Europees Parlement. De uitgaven rondom de verschillende typen verkiezingsvoorzieningen zijn in 2014 naar beneden bijgesteld.

Reorganisatievoorziening	Stand per	Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-15	Uitgaven	Vrijval		31-12-15
	€	€	€	€	€
Reorganisatievoorziening	122.900	71.443	0	0	51.457
Totaal	122.898	71.443	0	0	51.455

De reorganisatievoorziening is gevormd per balansdatum voor de personele reorganisatie in 2013 die noodzakelijk was als gevolg van het verlies van Kamerzetels (van 10 naar 4 zetels) in de Tweede Kamer (minder inkomsten uit subsidie) en gedaalde inkomsten uit contributies.

In 2014 heeft er een tweede reorganisatie plaatsgevonden. De aanleiding waren de verwachte verminderde inkomsten uit afdrachten van vertegenwoordigers nadat de gemeenteraadsverkiezingen hadden plaats gevonden in 2014. De bestaande reorganisatievoorziening is aangevuld. In 2015 is ca. 71.000,- euro van de reorganisatievoorziening onttrokken. Het resterende deel van de reorganisatievoorziening ultimo 2015 wordt aangewend voor lopende wachtgeldtermijnen voor 3 oud-medewerkers.

Voorziening groot onderhoud	Stand per	Onttrekkingen		Toevoeging	Stand per
	01-01-15	Uitgaven	Vrijval		31-12-15
	€	€	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	48.559	14.408	0	47.000	81.151
Totaal	48.559	14.408	0	47.000	81.151

De aankoop van het pand aan de Oudegracht 312 in 2012 brengt een onderhoudsverplichting met zich mee ter behoud van de staat van het pand. In 2013 is er door PerfectKeur B.V. een advies uitgebracht over het meerjaren onderhoudsplan voor het hoofdkantoor te Utrecht. De voorziening groot onderhoud wordt opgebouwd volgens een dotatie- en onttrekkingsschema, gebaseerd op de inschatting van onderhoudskosten voor de komende 15 jaar. Ten opzichte van het groot onderhoudsplan worden meerkosten verwacht. Met name de verwachte uitgaven voor elektra zijn hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is onvoorzien meerwerk en de keuze voor LED verlichting in plaats van TL verlichting. Per balansdatum 2015 is de verwachting dat de voorziening toereikend is voor het doel waarvoor deze is ingesteld.

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN

	31-12-2015	31-12-2014
Hypothecair krediet		
Stand conform administratie per 31 december	329.167	379.167

Het hypothecair krediet betreft een vaste lening met een hoofdsom van 450.000,- euro. De looptijd van de lening is 9 jaar. De eerste aflossingsdatum was 1 augustus 2014 en de laatste aflossingsdatum is 1 juli 2023. De aflossing geschiedt in 108 termijnen van € 4.166,67 per maand. Het rentepercentage is 3,87 % op jaarbasis gedurende de rentevaste periode die loopt tot 1 juli 2023.

De verstrekte zekerheid die gesteld is door de Vereniging GroenLinks aan Triodos Bank is een hypothecaire inschrijving op Oudegracht 312 te (3511 PK) Utrecht, kadastraal bekend bij de gemeente Utrecht als sectie C nummer 75 ad 1.100.000,- euro vermeerderd met 37,5 % voor rente en kosten. De verstrekte zekerheid is van kracht voor hetgeen de kredietnemer onder de kredietovereenkomst aan kredietgever verschuldigd is. Het deel van de vaste lening dat tot 1 januari 2016 tot 1 juli 2023 afgelost wordt staat als langlopende schuld op de balans.

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Schulden aan banken	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Hypothecair krediet kortlopend deel	50.000	50.000
Stand conform administratie per 31 december	0	193.327
	<hr/>	<hr/>
	50.000	243.327
	<hr/>	<hr/>

Het kortlopende deel van het hypothecair krediet is het deel van de vaste lening dat tussen 1 januari 2016 en 1 januari 2017 afgelost wordt.

De rekening-courant faciliteit heeft een kredietlimiet van 550.000,- euro. De looptijd van de rekening-courant faciliteit is 9 jaar na gehele terbeschikkingstelling van de rekening-courant faciliteit. De laatste aflossingsdag is 1 juli 2023. Het rentepercentage van het rekening-courant krediet voor debetstand is de 12-maands Euribor plus opslag van 3% met een minimum van 4,4%. De rente wordt op iedere eerste werkdag van het jaar opnieuw vastgesteld. Per balansdatum 2015 is het saldo op de zakelijke betaalrekening € 204.485,- positief. Het positieve saldo staat als rekening courant in de liquide middelen

Crediteuren	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Afdelingen (rekening-couranten)	25.462	48.404
Handelscrediteuren	9.525	88.603
	<hr/>	<hr/>
Stand conform administratie per 31 december	34.986	137.006
	<hr/>	<hr/>

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Loonbelasting	52.648	65.252
Te betalen BTW	2.205	21.284
Totaal	54.852	86.535

De te betalen BTW ultimo 2015 is verschuldigd over intracommunautaire leveringen in 2015.

Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Rekening-courant DWARS	107.395	88.572
Rekening-courant EGP	0	0
Rekening-courant Wetenschappelijk Bureau	175.368	164.419
Nog te betalen afdelingen	4.288	8.474
Reservering vakantiegeldverplichting	57.764	56.715
Reservering vakantiedagenverplichting	22.943	39.186
Accountantskosten	33.125	33.275
Overige schulden	52.937	35.849
Totaal	453.821	426.490

De post "overige schulden" bestaat voornamelijk uit nog te betalen facturen en declaraties. De vereniging GroenLinks heeft rekening courant verhoudingen met gelieerde instellingen als het Wetenschappelijk Bureau en Dwars. Deze rekening courant verhoudingen worden gebruikt om onderlinge vorderingen en schulden te verrekenen. Het subsidie van Biza voor Wetenschappelijk Bureau en Dwars wordt gestort op de betaalrekening van de vereniging GroenLinks. Via de rekening courant verhoudingen worden deze subsidies als opbrengsten bij het Wetenschappelijk Bureau en Dwars verantwoord. Aanvulling van de banksaldi vindt plaats via de rekening courant verhoudingen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Copiers

Alle copiers worden gehuurd. Het huurcontract is afgesloten met Ricoh en heeft een looptijd tot 1 mei 2016. Hier geldt een minimum afname per jaar.

Rekening courant faciliteit

Er is een kredietfaciliteit afgesloten bij Triodos bank (€ 550.000, looptijd t/m 01/07/2023), als gevolg van de verminderde liquiditeit door de aanschaf van het pand (cash). Aan het krediet is een eerste recht van hypotheek op Oude Gracht 312 ad. € 1.100.000,- te vermeerderen met 37,5% voor rente en kosten waarbij tevens een eerste recht van pand zal worden gevestigd. Het pand dient te worden onderhouden in overeenstemming met de daaraan verbonden voorwaarden in de algemene voorwaarden van de Triodos.

Rechtsgarantieregeling

In het kader van de rechtsgarantieregeling heeft GroenLinks naast de verantwoordelijkheid voor de eigen personele verplichtingen ook de verantwoordelijkheid voor personele verplichtingen van het personeel van het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks.

9. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

Contributie	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Contributie		1.746.669		1.656.000		1.705.337

Er is ca. 90.000,- euro meer contributie ontvangen dan begroot. In 2015 kon GroenLinks ca. 1960 nieuwe leden verwelkomen. Er hebben ca 1980 leden opgezegd. Het gemiddelde contributiebedrag dat leden betaalden is hoger. Onder de leden die afgesloten zijn van lidmaatschap was een groep van 700 leden die al meerdere jaren geen contributie betaald had.

Afdrachten	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Afdrachten		1.006.433		910.000		1.064.445

Er is ca. 96.000,- euro meer afdrachten ontvangen dan begroot. In de begroting werd voorzichtigheidshalve rekening gehouden met het niet innen van een bepaald deel van de afdrachten. Mede door de correcte en consequente wijze van innen wordt de begroting ruim overschreden.

Subsidie BZK	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Subsidie BZK		850.198		691.000		850.649

Door meer subsidiabele leden en een prijsbijstelling van het ministerie van Binnenlandse Zaken ontvangt GroenLinks meer subsidie dan begroot in 2015.

Giften	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Giften		93.601		55.000		63.147

Er zijn meer giften ontvangen dan begroot.

Opbrengst Magazine	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Opbrengst GL magazine		0		0		5.360

Trainingen en cursussen	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Trainingen en cursussen		7.324		15.000		12.614

De opbrengsten betreffen bijdragen van deelnemers aan trainingen en cursussen die worden aangeboden door de GroenLinks Academie.

Overige baten	€	Realisatie 2015	€	Begroting 2015	€	Realisatie 2014
Overige baten		46.491		27.000		39.795

De overige baten bestaan uit inkomsten fractie assistenten. In december 2015 stonden 21 fractieassistenten op de payroll van de vereniging GroenLinks. De kosten van het salarisbureau, de overige administratiekosten en de reservering voor het sociaal fonds worden per kwartaal aan de fracties gefactureerd.

Promotiematerialen	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Promotiematerialen	€ 30.525	€ 10.000	€ 58.428

De kosten van inkoop promotiematerialen ad € 48.700,- staan verantwoord als lasten onder activiteiten bureau.

LASTEN

Personeelskosten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Salariskosten	869.251	865.246	878.605
Salariskosten: pensioenen	137.074	109.182	94.802
Salariskosten: sociale lasten	137.375	150.596	158.182
Reservering vakantiegeld	63.049	68.020	60.381
Reservering eindejaarsuitkering	20.973	22.957	19.848
Salariskosten incl. pensioenen en soc. lasten	1.227.722	1.216.000	1.211.818
Pensioenlasten voorgaand boekjaar	21.595	0	0
Ziekteverzuim/Arbodienst	36.236	30.000	13.406
Opleidings- en trainingskosten	14.246	18.500	3.893
Overige personeelskosten	11.404	15.000	13.275
Werving personeel	702	2.000	4.664
Tijdelijk personeel	9.686	0	19.968
Lunchkosten	3.617	5.000	5.238
Reis-en verblijfkosten	26.504	30.000	34.785
Totaal	1.351.713	1.316.500	1.307.047
Personeelsformatie (FTE) per einde jaar	20,76		19,1
Medewerkers per einde jaar	24		24

De post ziekteverzuim/Arbodienst valt hoger uit door het onderzoek naar het klimaat op het Landelijk Bureau. Per 1-1-2015 liep het 5 jarige pensioencontract met Delta Lloyd af. De vereniging GroenLinks is per 1-1-2015 met de pensioenverzekering overgestapt naar Nationale Nederlanden.

De vorige pensioenverzekeraar Delta Lloyd bracht kosten achteraf in rekening. Deze incidentele last is verantwoord onder pensioenlasten voorgaand boekjaar.

Huisvestingskosten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Gas/Water/Elektriciteit	17.664	16.000	15.139
Heffingen en belastingen	12.457	12.000	11.813
Verzekeringen	8.966	9.000	10.718
Schoonmaakkosten	19.918	20.000	20.118
Onderhoudskosten	12.209	28.000	32.145
Beveiliging	2.712	5.000	5.345
Voorziening groot onderhoud	47.000	47.000	47.000
Verhuur ruimte OG 312	-10.000	-10.000	0
Totaal	110.926	127.000	142.279

Kantoorkosten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	2.859	4.000	3.632
Klein inventaris	1.285	1.000	1.093
Telefoonkosten	8.689	12.000	14.828
Verzendkosten	11.138	24.000	24.160
Innings- en verwervingskosten	35.527	40.000	33.797
Kopieerkosten	25.929	23.000	28.928
Druk-, inbind- en opmaakkosten	2.678	4.000	1.451
Afschrijvingskosten	125.417	135.000	131.276
Abonnementskosten	4.505	4.000	4.418
Contributies en bijdragen EGP	37.927	33.500	37.003
Hosting	39.063	42.000	41.260
Automatiseringskosten	12.548	19.000	19.669
Totaal	307.575	341.500	341.514

Porto en verzendkosten vallen lager uit dan begroot omdat nog maar twee keer per week post wordt verzonden. Daarnaast worden porto en verzendkosten intern doorbelast naar diverse projecten, dit verklaart de lagere kosten op het reguliere budget.

Activiteiten Bureau	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Campagnes	51.275	13.500	88.264
Academie	21.281	33.500	23.737
Communicatie	45.590	45.500	45.360
Partij en Netwerk	15.007	15.500	23.825
Overige	5.208	8.000	4.553
Totaal	138.362	116.000	185.739

De meerkosten op Campagnes worden veroorzaakt door inkoop van promotiematerialen in 2015 voor € 48.700,-. De verwachting is dat deze materialen grotendeels verkocht worden tijdens de komende Tweede Kamerverkiezingen. De inkomsten uit de verkoop van promotiematerialen in 2015 ad € 30.500,- staan separaat verantwoord onder de baten.

Partijbestuur kosten	Realisatie 2015	Begroting 2014	Realisatie 2014
€	€	€	€
Reis/verblijfkosten buitenland	3.086	1.500	0
Representatie	26.860	36.500	28.150
Overige diensten derden	16.522	16.000	14.794
Overige kosten PB	14.149	12.500	11.447
Totaal	60.618	66.500	54.391

GroenLinks magazine	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Verzendkosten	0	0	4.501
Drukwerk	0	0	21.272
Redactiewerkzaamheden	0	0	4.165
Illustratiewerkzaamheden	0	0	6.620
Overige werkzaamheden	0	0	14.372
Digitaal magazine	0	0	1.655
Totaal	0	0	52.584

Werkzaamheden door derden	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Accountantskosten	34.953	32.000	40.245
Overige diensten derden	10.974	11.000	15.151
Totaal	45.926	43.000	55.396

Werkgroepen	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Bijdragen werkgroepen	6.371	10.000	4.570

De lagere kosten bij werkgroepen worden veroorzaakt door strengere criteria voor het aanvragen van bijdragen.

Afdelingen	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Bijdragen aan afdelingen	384.927	385.000	425.550
Gebudgetteerde vrijval	-33.100	-40.000	-45.739
Vrijval bijdrage afdelingen te hoog EV	0	0	-2.183
Vrijval bijdrage afdelingen voorg. jaren	-9.675	-30.000	-32.754
Afdelingsfonds	28.973	29.000	32.031
Vrijval afdelingsfonds niet opgevraagd	-12.315	0	0
Ondersteuning provincies	85.825	80.000	76.000
Totaal	444.635	424.000	452.904

Bovenstaande kosten zijn gemaakt als gevolg van de uitvoering van de "Regeling landelijke bijdragen aan afdelingen", zoals deze is vastgesteld door het partijbestuur op 20 november 2013. Op grond van deze regeling vindt eens in de 4 jaar een toets plaats op het afdelingsvermogen van de afdelingen.

Bijdragen aan Dwars en WB	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
€	€	€	€
Subsidie Dwars vanuit BZK	36.000	36.000	36.000
Subsidie Dwars vanuit GroenLinks	14.000	14.000	14.000
Subsidie WB vanuit BZK	171.700	170.000	172.515
Subsidie WB vanuit GroenLinks	228.430	71.000	259.448
Terugontvangen bijdrage van WB	-40.000	0	0
Matra-subsidie vanuit BZK	138.648	0	142.708
Totaal	548.778	291.000	624.671

De subsidies van het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks, Dwars en Matra komen binnen op de betaalrekening van de vereniging GroenLinks en worden via rekening courant verhoudingen administratief doorgestort.

Projectkosten	Realisatie 2015		Begroting 2015		Realisatie 2014
	€	€	€	€	
Verkiezingen					
Dotatie voorziening verkiezingen		165.875	314.000		314.000
Provinciale statenverkiezingen 2015		129.271	130.000		43.995
Onttrekking voorz. PS verkiezingen 2015		-130.000	-130.000		-43.995
Voorber Tw Kamer verkiezingen		9.785	0		6.323
programmacommissie en kandidatencommissie					
Onttrekking voorz. TK-verkiezingen		-9.785	0		-6.323
Voorbereidende werkzaamheden Tweede Kamerverkiezingen		107.039	0		0
Verkiezingen 2014		0	0		194.645
Onttrekking voorz. verkiezingen 2014		0	0		-166.692
Overige projecten					
Congres 2015		82.609	85.000		0
Leiderschapswissel		30.733	30.000		0
Afscheid Tof en Bram		2.837	3.500		0
Ledenwerfacties		17.005	20.000		0
Versterking geldstromen		12.126	0		0
Doorontwikkeling website		10.797	10.000		0
Themacampagnes		10.230	14.500		0
Digitaal magazine		17.396	15.000		0
Themadebatten		11.419	16.500		0
Training toptalent		6.647	6.000		0
Structurering vrijwilligersbeleid		4.002	5.000		0
Merkstrategie		22.647	45.000		0
Reorganisatie Landelijk Bureau		13.420	10.000		0
CRM-systeem		52.474	95.000		41.301
Dotatie reorganisatievoorziening		0	0		182.045
Overige kosten reorganisatie		0	0		60.450
Vernieuwing website		0	0		11.255
Aanschafkosten zonnepanelen		0	0		662
Werkkostenregeling		0	0		4.017
Statuten en HR		434	500		5.655
Inhuur afdrachten		0	0		20.609
Totaal		566.961	670.000		667.947

Doorbelaste kosten

Doorbelaste kosten	Realisatie 2015		Begroting 2015	
	€	€	€	€
Doorbelaste kosten aan WB		-191.754	-27.000	
Totaal		-191.754	-27.000	

Het bedrag van 2015 bestaat uit € 168.754,- euro aan doorbelaste kosten 2015 op basis van de kostenpoolingsovereenkomst met het Wetenschappelijk Bureau. De doorbelasting aan het Matra project 2015 is € 23.000,-

Diverse baten en lasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Diversen	2.476	0	5.339
Totaal	2.476	0	5.339

FINANCIELE BATEN EN LASTEN

Financiële baten en lasten	Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
	€	€	€
Financiële baten en lasten	19.084	30.000	29.694
Totaal	19.084	30.000	29.694